

IN MEMORIAM: Ing. VÁCLAV MICHEK

16. července 2010 zemřel ve věku nedožitých 74 let vodárenský technolog a vynálezce Ing. Václav Michek. Proč v časopisu Hygiena referuji o takovém člověku? Je totiž dnes české veřejnosti spíše znám jako autor zařízení na domácí doupravu vody řady Diona a Dionela a průkopník domácích „vodních filtrů“ v ČR.

Po absolvování VŠCHT (1959), kde vystudoval obor technologie vody, začal pracovat v Karlových Varech jako vodárenský technolog. Brzy vystupuje na různých odborných konferencích a již od roku 1962 hojně publikuje a přichází s vlastními zlepšovacími návrhy, které se stávají předmětem patentů.

Slibně se rozvíjející profesní kariéru mu přerušily události roku 1968. Jeho přímá povaha mu nedovolila uznat oprávněnost okupace, což ho stálo oblíbené zaměstnání. Přitom stačilo vyjádřit souhlas s okupací a vstoupit do strany – a mohl být náměstkem VAKu, jak zněla tehdejší nabídka jeho nadřízených... Následující dva roky se tedy musel živit jako dřevorubec, pak pracoval v karlovarském podniku na výrobu nádobí a až ve druhé pol. 70. let se mohl vrátit ke svému oboru v pražském Hydroprojektu.

Jeho nejúspěšnější práce byla věnována úpravě vody pro domácnosti, ve které se stal uznávaným odborníkem a dosáhl i mezinárodního ocenění, když porota 11. mezinárodní výstavy vynálezů MUBA 1981 v Bazileji udělila jeho vynálezu (způsob odstraňování dusičnanů z vody) diplom se zlatou medailí. Úřad pro vynálezy a objevy ČSSR zařadil tehdy vynález do kategorie „zvlášť významný pro národní hospodářství“, ale na trh se tento výrobek nedostal – díky hygienikům, kteří měli řadu výhrad a námitek. Když se člověk zpětně s touto historií seznamuje, kroutí hlavou, co bylo tehdy asi motivem hygienického nesouhlasu: strach z neznámého, politické důvody, osobní averze jednotlivců nebo jen dobře míněná starost o veřejné zdraví? I kdyby to byl ale jen a jen ten poslední důvod, mohl se V. Michek na mé předchůdce celkem oprávněně hněvat, protože o pár let později, když se na počátku 90. let otevřely hranice dovozu výrobků ze zahraničí, v podstatě nijak nebránili, aby se k nám nedovezly hory (na Západě již těžko prodejného) „haraburdí“ na úpravu vody v domácnosti, které rozhodně nesplňovalo onu řadu dříve formulovaných hygienických požadavků.

Svůj vynález tak mohl Ing. Michek realizovat v praxi až po roce 1989, kdy založil firmu Aqua Aurea, která se úpravě vody pro domácnosti dodnes úspěšně věnuje. Nádobový filtr Diona a průtočný filtr Dionela z jeho autorské dílny patří dnes na našem trhu k nejznámějším a i u skeptických hygieniků respektovaným výrobkům, protože patří ve své kategorii ke špičce a jsou doprovázeny jasnými a objektivními informacemi o povaze a obsluze výrobku. Na rozdíl od mnoha šarlatánských distributorů různých aparátů na doupravu vlastností pitné vody přistupoval totiž k výrobě a prodeji svých zařízení s vysokou erudicí, znalostmi a smyslem pro fair-play hru. To je vidět i z jeho poslední publikace „Upravujeme vodu doma a na chatě“ (Grada Publishing, 2007), která může být zdrojem poučení i pro komunální hygieniky.

Osobně jsem ho poznal někdy okolo roku 1992 a později v pozici vedoucího NRC pro pitnou vodu odborně posuzoval jeho výrobky. Byl jsem k němu přísný (ale myslím, že ne nereálně přísný jako moji předchůdci), ale kupodivu se proto na mě nezlobil. Při diskusích s ním jsem se nejen dobře bavil, protože uměl skvěle vyprávět, ale především hodně přiučil, protože většího znalce problematiky domácí úpravy vody u nás nebylo. Poznal jsem ho jako zásadového a přímého člověka, který měl mimořádné zaujetí pro svůj obor a uměl pracovat s velkým nasazením.

Byl členem Československé asociace vodárenských expertů, ale měl jsem pocit, že na něho někteří kolegové z „velkého“ vodárenství hledí trochu skrze prsty jako na zběha či konkurenci. Přitom považuji za velmi důležité, aby právě vodárenští technologové byli schopni a ochotni svým zákazníkům objektivně poradit, pokud uvažují o domácí doupravě vody. Není možné takového zájemce bez vysvětlení odbýt slovy, že to není nutné, protože on většinou možnost žádné nezávislé konzultace nemá a pak se nechá prvním dealerem přemluvit ke koupi výrobku, který mu spíše uškodí, než pomůže. A kultivace této znalosti a ochoty patří k největšímu odkazu Ing. Václava Michka jak současnému českému vodárenství, tak i současné hygienické službě.

František Kožíšek,
Státní zdravotní ústav